

ÇOCUKLUĞUMUN SOKAĞINDA İNECEK VAR KAPTAN

8 Temmuz 2018’de İstanbul-Kapıkule seferini yapan yolcu treninin beşinci vagonundaydım. Çok yağmur vardı. Çorlu civarlarında raydan çıkarak devrildik. Rayların üzerinden geçtiği toprak menfezin kaymasıyla oldu ne olduysa. Yirmi beş kişi öldü. Arazi şartlarının zorlu olması nedeniyle kazaya ilk müdahaleyi çevredeki köylüler ve yaralı kurtulan yolcular yapmıştı. Ben de ayakta tedavi edilenlerdendim. O kazadan sonra Çorlu’ya ilk gelişimdi.

“Çocukluğumun sokağında incek var kaptan!” Kaptan denizde olur, demeyin. Çorlu derya deniz, kozmopolit bir limandı. Minibüsçüleri de dolayısıyla kaptandı. “R”yi bastırarak söylemeyi meziyet sayardık. Bastırmazsan toplum seni bastırırdı. Pantolonumuzun cebinde izinsiz ısınan babalarımızın tespihi, yürüyüşümüzü değiştirirdi. Omuzlar dik. Baş yukarda. Okulda, bayramda ve seyranda giydiğimiz kokulu kösele ayağımızdaydı. Şimdikiler çikolata kokuyor, o zamanlar deri kokardı. Çıkardığımda benim ayakkabımın içinin topuk kısmında kare kare izler olurdu. Sizinkini bilmem ama benimki geometrik acıtırdı. Neden sonra uyuşan topuğum, acıyı hissetmezdi. Hiç sevmezdim. Burnunu başparmağım acıyana kadar taşa vururdum. Baktım olacak gibi değil çocuk ellerimle yırtardım, babam da sanki inadıma yırtığı dikerdi. Eskinin divan yastıklarını dikermiş babamlar. Bir kere köselemi boydan boya yırttım. “Oo, bu yırtık beni aşar!” diye ayakkabıcıya götürdü. Son oldu, pes ettim. Yırtmadım ondan sonra. Babam ayakkabıcıdan bildi. Konu komşuya da “Adam iyi dikeyor. Bizim oğlanın ayakkabısı onun eline değeli beri yırtılmadı. Biraz pahalıcı ama helal olsun aldığı para!” dedi. Kazımiye Mahallesi minibüsünde dokuz sekizlik “Çiçekçi Kız” şarkısıyla giderken önümüze çıkan çocuğa çarpmamak için şoförün bastığı frenle kendime geldim.

“Düzgün sürsene şu piskileti dırzo! Alacaktım az daha altıma.”

“Sen de yavaş gir bizim soka-”

“Siktir! Bizim sokakmış.”

Çocuktan orta parmak işaretini yiyen kaptana dikkati dağılsın diye ses ettim.

“Müsait birr yerrrde kaptan!” Kaşınmadığı halde sağ kaşımı başparmağımın tırnağıyla kaşıyıp yutkundum. Yıllar sonra istemsiz bastırarak söylemişim “r”yi.

“Kapıya dikkat!”

“Hayırlı işler!”

“Eyvallah kar’şim.”

Âşık Veysel Sokak’taki evimiz için biraz erken de olsa indim çocukluğumun sokaklarında. Çocukluğumda yürüyordum. İnternet kafeye girdim.

“49 numaralı masayı açar mısınız?”

“O masa dolu. Yan masaya oturun isterse-?”

“Yo’, yo’ bekleyeceğim.”

“Açık masa yalnız.”

“Olsun beklerim.”

“...”

“Oralet var mı?”

“Çay var.”

Küçük çocuk ne yapsın çayı. Hasan Abi, nabza göre şerbet verirdi. “18 YAŞ ALTI ÇOCUKLARIN GİRMESİ YASAKTIR.” tabelasının başköşede asılı olduğu, içerisinde jetonlu oyun makinelerinin boy boy dizildiği, 50 masalı büyücek salona 18 yaşından küçük bütün çocukları doldurmayı bilirdi. Ekşi ev salçasını sevmediğimizi bildiğinden tercih etmez, tatlı market salçasıyla sucuklu kaşarlı tost yapıp bütün salona salardı kokuyu. Eve gitmeden orada görürdük yeme içme işini. Bayağı bağımlısı olmuştuk oranın. Jetonum bitti bir gün. Hasan Abi, tren rayına koyup ezdirdiğimiz madeni parayı jeton yaptığımızı öğrendikten sonra oyun makinelerine iple sarkıttığımız muhteşem icadımız delikli jetonu da öğrenmişti. Birkaçımızı “Üçkâğıtçılar sizi, yer mi lan Anadolu çocuğu?” diyerek dövdükten sonra yeni bir alicengize daha cesaret edemiyordum. Çaresiz anneme gitmişim, Hasan Abi’den beter dövdü. Annemden yediğim ilk ve tek dayaktı. O oldu, ayağımı basmadım bir daha. İnternet kafe, bilgisayar... Hepsiyle ilişkiyi kestim. Bilgisayardan anlamamamın sebebi o dayaktı galiba.

“Çıktı al’caksan bekleme. Bur’dan aliverelim.”

“Yo’, oyun oynayacağım.”

“Kalkmaz o müptezel. Bur’da yaşıyor.” derken içeri bir adam girdi. Kaşlar çatık. Muhtemelen kahve masasından getirdiği keskin izmarit kokusunu, yanımdan geçerken tokat gibi suratıma çarptı. Belli ki hesabına oynadığı eşli oyunu bölünmüş, o sinirle birini arıyordu. Daha önce de aynı masada aradığını suçüstü basmış olacak ki tepesi açık, yanları uzun saçlı başı tek noktada sabit; küçük, yuvarlak vücudu ise dönerek ilerliyordu.

“İ’toğlu it seni! Kalk kak kak kak!”

Çocuğun kulağındaki oyun mikrofonunu çıkarmaya bile müsaade etmedi. Çocuk kıvrak bir hareketle masaya koyabildi. Oğlunun sol bileğini sigara kokulu pis elleriyle sıkarak yanımıza kadar geldi. Cebinden çıkardığı kâğıt parayı kafe sahibinin yüzüne doğru attı. Para kurumuş yaprak gibi döne döne klavyenin enter tuşuna düştü.

“Şikâyet edecem seni!”

“...”

“Para üstünü ver!”

Kafe sahibi, madeni parayı adamın olduğu tarafa doğru ite kuru ekmek atar gibi attı. Adam, bileğinden tutup sürükleyerek götürdüğü oğlu ve lambur lumbur göbeği çıkıp gittiler.

“Te’ Alla’m ya!” diyerek adamın attığı kırışmış parayı sol elinin avucunda birkaç kez uzatıp düzelttikten sonra yazar kasaya yerleştirdi, anahtarıyla kasayı kilitledi.

“Şansın varmış, geç abi!”

“I-ıh, geçmicem.”

“Dalga mı geçiyo’sun? En az bi’ saattir bu masayı bekli-”

“Çok konuşma. Al şu parayı. Kapatana kadar kimseyi zehirleme or’da!”

“...”

Yazar kasayı üstündeki anahtarıyla açtı. Kırışık olmadığından ikiye katlı parayı açarak kasaya uzunlamasına yerleştirdi. Kasayı tekrar kilitledi.

“Selamlar, uğurlar olsun kar’şim.”

Cevap vermedim. Anılarımı tazeleyip çıktım oradan. Eminlerin sokaktan geçiyorum. Çocukken kimin evi hangi sokaktaysa onların olurdu ya hani, o sokak da Eminlerindi. En yakın arkadaşlarımdan Emin’le kıyıtırktan bir denemeye girmiştik. Garibimin annesi, sırf Emin’den yüksek puan aldım diye gözümün önünde ağzına yüzüne tokatları yapıştırmıştı. Annesinden yediği dayağı hiç unutamadım, o sokaktan kaçır gibi hızlıca geçtim. Şimdi yoklar gerçi. Gözü hep yükseklerdeydi kadının. Toprakten villaya girmekten tek hayali. Toprakten mezara girdi. “Yeşiller içerisinde bir villa hayaliyle yaşarken gönlü kararan, saçları ağaran insanlar oluverip çıkıyoruz, ne tuhaf...” diye düşünüyorum. Neyse, Emin diyordum. Anasının yokluğunda bile korktu Emin. Savcı oldu, dediler. Muhtemelen annesinden gördüğü şiddeti şimdi o da başkalarına uyguluyordur.

Bir sokak sonra yerel bir gazetenin muhabiri; pazardan dönen eli torbalı bir teyzeyi durdurmuş, röportaj yapmaya çalışıyordu.

“Çorlu’nun sokak ve mahallelerinde yapılan sokak düğünleri yasaklanmalı mı teyzecim?”

“Pazar pahalı evladım.”

“Düğünler diyorum teyze, yasaklansın mı sokaklarda?”

“Allah evlenenlere yardım etsin oğlum. Bu zamanda geçim zor.”

“Çoluk çocuk var mı evlenecek, sokakta düğün yapacak mısın?”

“Bize sorsan olu’ da şimdiki kapçık ağızlıla’ salon düğünü isteyo’. Beş on yıllık borç yapıp ödeyemeden boşanıyo’la’.”

“...”

Basını gören heyecanlı bir amca, mikrofonu kaptığı gibi işaret parmağını göstere göstere konuşmaya başladı.

“Bağlık Maallesi’nde oturuyo’m. Patlayan boru bütün maalleyi felç etti. Kaç gündür su yok. Siz Bağlık maallesini saapsız mi sandınız?”

“...”

“Buradan yetkililere sesleniyom. Bu gamarada mıyız oğlum?”

“Bir kamera var amca zaten.”

“He, doğru. Buradan yetkililere sesleniyom. Lütfen ama lütfen bu duruma bir boru bulsunlar!”

Muhabirin bana doğru yöneldiğini görüp peynircilerin sokaktan geçiyorum sonra. Çorlu’nun kokulu ve yağlı meşhur “Kaşkaval peyniri...” Kayıyor ökçelerim. Bacaklarım, pergel kadar olmasa da gözle görülür derecede açılıp kapanıyor. Hep olay vardı bu sokakta. Kardeş kardeşe girmiş yine. Değişen bir şey yok. Bekçi, polis kaygan zeminde kavgayı ayırmaya çalışıyor. Mahalleli pek rahatsız. 4 sokak yukarı yürüyorum. Âşık Veysel Sokak... Bizim sokağa giriyorum. Bir açılış töreni var belli ki.

Açılış töreninde, ilin üst düzey protokolünün dışında Şanlıurfa ve ilçelerinden çok sayıda vatandaş sokaktaydı. Hoparlörü bozuk büyükçe bir kolondan protokol konuşması duyuluyordu.

“Hemşeri dernekleri, kuruldukları kentlere kültürel anlamda büyük zenginlikler katar. Çorlu, Türkiye’nin her yerinden göç alan, günden güne büyüyen, kozmopolit bir yapıya sahip. Bu duygu ve düşüncelerle açılışını gerçekleştireceğimiz Trakya Şanlıurfalılar Derneği’nin kentimize ve kentimizde yaşayan tüm Şanlıurfalı kardeşlerimize hayırlı olmasını diliyorum!”

Kurdele kesilip protokol dağıldıktan sonra gürültü de guguk kuşu gibi yerden göğe yükseliverdi. Sokakta ilerlemek üzere arkamı döndüm.

“Tanıdım seni! Gardiyanın büyük oğlusun sen.”

“Öpeyim Bilal Dayı.”

“Sağ ol yeğenim. Bekle, sana bir şey göstercem.” kelini kapattığı hâkî takkesi sigaradan sararmış perdeye takılıp düştü. Eşi Hatice Teyze, çok erken vefat etti. İki kızı kocaya kaçtı. Oğlu Salih’le yaşlandı. Ben bunları düşünürken Salih Abi’den kalmış olabileceğini düşündüğüm dünya atlasını getirip açtı Bilal Dayı.

“Ben yaşıyorum, ölüp gidecem. Atatürk ölmeden önce elini uzatmış. Rusya’yı gösterip burası bizim düşmanımızdır. Bunu iyi belleyin, demiş. Şimdi de ben sana söylüyorum yeğenim. Şu adam benim düşmanımdır. Düşmanını bilmezsen sen, sen olmazsın!”

“Eyvallah Bilal Dayı!”

Üst katında oturan öz kardeşiyle hâlâ kavgalı olduğunu anlıyorum. O sıra Salih Abi sokağın başında beliriyor. Tarkan, sahnesine böyle çıkmamıştır. Ayaklarını iki yana penguen gibi açar, daima iç topuklarına bakarak yürürdü. Sonra aniden durup paçalarının tozlu yerlerini tokatlardı. İmkânı yok ayağına en az beş numara büyük rугan köselelerinden kaldırmazdı başını. Kollar iki yanda, kanat gibi açık. Bir de saati vardı. Saatin bileziğı bileğine boldu. Saatin kadranı parmakları açık elinin üstündeydi her zaman. Ağzında mavimsi gri dumanının rahatça seçildiğı uzun Samsun sigarası. Her zamanki gibi külü uzamış, hafifçe aşığı doğru eğilmiş. Bir şey düşürmüş olmalı. Sigarasını derin bir nefes çekti. Ağzından verdiğı dumanı aniden burnundan tekrar soludu. İşaret ve orta parmağı arasında sıkıştırdığı sigarasının uzamış külünü, başparmağının tırnağıyla ырıptı. Tekrar ağzına alıp dumanı gözüne gelmesin diye başını hafifçe geriye yasladı. Ceplerini yoklayıp aradığı şeyi bulamadı. Sigarasından bir nefes daha çekti. Sigarası bittiğinden zıvanası dudağını yaktı. Canının yandığı yüzünden belliydi. Öpücük atar gibi büzüp öne uzattığı dudaklarına yapışmış izmariti, dalgıçların “tamam” işaretini andıran bir el hareketiyle alıp yere attı. İzmarit, üç kez sektikten sonra silindir şekli ezilip bozulduğundan çok fazla yuvarlanamayıp durdu. Salih Abi, beni görmeden dönüp gitti. Son kez Bilal Dayı ve oğlu Salih’in evine dönüp baktım. Pencerelerinin önüne ip gerilmiş, üstünde birkaç idam mahkûmunu andıran çamaşır vardı. Tek paçasından mandalla ipe tutturulmuş hala kirli bir kot pantolon, internet kafede babası tarafından bir kolundan ekiştirilen ocuk gibi kolunun manşeti iki sıra sökölü bir kazak, iki tane herhalde kiri belli olmasın diye alınmış lastiğı gevşek yeşil iç don ve zamanında asılmadığı için askıları nokta nokta küflenmiş, renklilerle yıkana yıkana renklenmiş beyaz bir atlet özensizce asılmıştı.

Az ilerledim. Fırıncı Fehmi Abi’nin oğlu Serkan; gözleri baygındı, dizlerini göğsüne çekip kollarıyla bağlamıştı. Çenesi dizlerinin üstündeydi. Yine belli ki esrara düşmüştü. Babası çok üzülmüdü. Astım benim oğlum, vermeyin şu zıkkımı. Öldüreceksiniz, diye avazı çıktığı kadar bağırp dururdu.

Az ilerde Artvinlilerin kıraathanesini gördüm. Eskiden Abdullah Amca işletirdi. Çocuktum ama iyi hatırlıyordum, astım bir ocuk olduğum için ıhlamurlarımızı hep o verirdi. Abdullah Amca kıraathaneyi açmadan evvel marangozluk yapardı. Kereste makinesi, hızar, kütük testeresi her bir şey vardı. Herkes bildiğı işi yapmalı. Adamın ekmeğı odunlar üzerineydi. Çok yaşlanmıştı, eskiden olduğu gibi şimdi de odunlardan kazanıyordu nasibini. İşlettiğı kıraathanenin kapısından içeri kafamı uzattım. İlk olarak çocuğunun kolundan tutup duyarlı baba imajıyla pozunu atıp internet kafeden çıkan izmarit kokulu adamı gördüm. Eli

bozuk gelmiş olmalı. Suratı ekşiydi. Sigarası ağzında. Henüz yakmamıştı. Yan masaya takıldı gözüm. O da ne? Sezgin'i gördüm. Yancı Sezgin... Gelen gidenin boynuna sarılırdı. Boynu bükük ince bir çay kaşığı gibi çelimsiz ve zayıftı. Kademe atlayıp oyuncu olamamıştı. Hala yancıydı masada. Dayak yemeyi huy edinmişti, oyuncuların eline Kemal Sunal gibi müdahale edince yine şamarı yedi. Şakaya vurarak kendince üzüntüsünü gizliyordu. “Adanalıyık. Acıyı severik gardaş.” dedi.

“Anan baban ne üzülüyordur sana sebep oldukları için.” deyip epeydir dudağında duran sigarasını yakıyor izmarit kokulu adam.“ Sen öyle san Birol Abi. Ben babamın göz aydınlığıyım.”

“Bizimkiler şehir dışına çıktı. Evi boş bırakma, dediler. Ana baba sözü tutmak lazım. Her gün bir karı atıyorum eve.” Aslı yok, uyduyordu yancı kolasını içerken. Ah Sezgin!

“Pirine mi pakmışdın kardeş?”

“Gardiyan Nuri'ye baktım.”

“Umreden keldikten sonra ayak basmadi. Uç oğlu varidi; çil yavrusu kibi dağıldi, kiddiler. Pi'kac payram keldiler, sonra hic körmedik. Evi orayadur da kendu az evel ‘Tıraşa kideyrum misafirim var.’ dedi kitdi. Hayursuz, vefasuz püyüg oğlu kelecektir, yoksa başi yerde yürür, selam etmezdi derdinden son zaman.”

Abdullah Amca, iyice yaşlanmış neyse ki beni tanımamıştı. Sezgin'e son bir kez bakıp, Abdullah Amca'ya bilmeden de olsa verdiği ayardan ötürü şükranlarımı iletip kıraathane kapısının ağzından Abdullah Amca'nın kolunun işaret ettiği yöne doğru ilerledim. Hayırsız, vefasız oğlu için tıraşa giden babam Gardiyan Nuri'nin evine doğru yürümeye başladım.

Artvinli Ali Rıza Amcanın sıvasız evi ilk sıradaydı. Yanında Komşu Annemiz Nadiye'nin balkonu çiçekli evi, ardından Dokuz Harun'un fıstık yeşili evi, hemen sonra Kürt Mafiz'in kırmızı evi, bize göre daha zengin Erzincanlıların duvarı kare kare çinili evi ve Balıkesirlilerin önünde her zaman römorklu bir traktör olan evi vardı. Ardından görme engelli Udî Hafız Amca'nın tek katlı evi ve son olarak Gardiyan Nuri'nin kardeşi, anası ve çoluk çocuğuyla yaşadığı yarısı sıvalı, yarısı sıvasız evi... Seçim zamanı alelacele yapılmış, yine olası bir seçimde iktidardaki belediyenin ses çıkarmayacağı bir dönemde evin üstüne kat atmak için göğü dürten uzun kolon demirlerinin yükseldiği çatısız bir evdi bizimki de. Kol kola halay çeken folklor ekibi gibi sıralanmıştı bütün seçimkondu evler.

Çocukluğum sırtımda, adım attıkça eskiden kalma sesler işitiyordum. “Mafizz, Allah belan vere Mafizz! Ali Rıza... Co... Sana diyo'm! Dokuz, sana neden Dokuz demişler? Anne

kaynıma-cıg-dı. Sen bizim maalleğe gelmicen mi? Seher... Gız... Çekirdek atsana. Gız, Abbas! Balıkesirlilerde ıspatula vardır. Söyleyelim de senin götünü kazısınlar. Yapıştın eşığe! A-a, sinek arabası! Koş kız, kapat kapı peceyi! Şahin, hadi Akşam ezanı... Eve babam! Can Ahmet, fırından iki ekmek alıver. Üstünü harcama bak, dün de getirmedin zati! Bilal Abi etme eyleme, gurbanolım. Gış günü nere gidem? Salih, söyle ablanlara, bu eve ayag basmasınlar! Çingene armudu geldi apla! Allah rızası için be abla köre bi' sadaka. Almaz mısın anacım? Açayım bo'çamı, güstereyim sana beya. Çarrşaf, yas-dık, basma eteg, ge-ce-lig, don, küü-lod, ik-gizlere tagge! Er bişi var. Al bu sana on milyon. Al beş milyon. Al kız iki milyon. Gıcığ karı almazsan alma be! Bo'çacı geldi anımmmmmm!"

Ayağım, çocukluğuma takılıyor. "Oğlum!" diye bir ses işitiyorum. Hacivat'ın bütün sokaklarını dolaşıp kimseye değmeden bana çarpıyor. Sendeliyorum. Şakaklarımda gezinen karıncaları, sızlayan burnumu çekerek kovalıyorum. Bilal Dayı'nın önüme koyduğu Dünya haritasını, yaşlı gözümün önüne getiriyorum. Gözlerim buğulu. Tam seçemiyorum. Sahi gurbetlik haritanın neresinde?